

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

Basına yansıyan ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine dayandırılan bilgilere göre, Ocak-Haziran 2026 döneminde “Şartlı Eğitim Yardımı” ve “Şartlı Sağlık Yardımı” kapsamında 1 milyon 866 bin 245 kişiye kaynak aktarılmış; bu kapsamdaki şartlı nakit transferinin toplam tutarı 1 milyar 864 milyon 355 bin 327 TL olarak ifade edilmiştir. Aynı verilerde, ailesinin yanında en temel ihtiyaçları dahi karşılanamayan çocuk sayısının 200 bine yaklaştığı, okula devam edebilmek ve sağlık hizmetine ulaşabilmek için sosyal yardıma muhtaç çocuk sayısının ise 2 milyona dayandığı belirtilmektedir.

Öte yandan, sokakta çalıştırılan, okula devamsızlığı bulunan ve istismar riski taşıyan çocuk sayısının 30 Haziran 2026 itibarıyla 55 bin 711'e, okul ziyaretlerinde “risk altında” olarak sınıflandırılan çocuk sayısının ise 68 bin 854'e ulaştığı bildirilmektedir.

Eğitim ve sağlık, Anayasa ile güvence altına alınmış temel haklardır. Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme uyarınca da her çocuğun üstün yararı gözetilerek eğitime ve sağlığa erişme hakkı vardır. Ne var ki mevcut durumda çocuğun bu haklara erişebilmesi giderek ailesinin sosyal yardım sistemine dâhil olup olmamasına bağlı hâle gelmektedir. Bu durum, hak temelli bir yaklaşımdan çok, yoksulluğun sonuçlarını telafi etmeyi amaçlayan koşullu bir yardım mantığına işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Ocak-Haziran 2026 döneminde Şartlı Eğitim ve Şartlı Sağlık Yardımı kapsamında kaynak aktarılan 1 milyon 866 bin 245 kişi kaç çocuğa karşılık gelmektedir? Çocukların illere, yaş gruplarına, cinsiyete, engellilik durumuna ve göçmen/mülteci statüsüne göre dağılımı nedir?
2. Ödemesi kesilen çocukların devamsızlık ya da sağlık hizmetine erişememe nedenleri Bakanlığınızca tespit edilmekte midir? Ediliyorsa, çalışmak zorunda bırakılma, ulaşım ve barınma sorunları başta olmak üzere tespit edilen nedenlerin dağılımı nedir? Edilmiyorsa, kesinti uygulanmadan önce bu nedenin araştırılmamasının gerekçesi nedir?

28/08/2026

3. Yoksulluk içinde yaşadığı hâlde şartlı nakit transferi sistemine başvurmamış ya da başvurduğu hâlde kapsam dışında kalmış çocukların eğitim ile sağlık hizmetlerine erişimi hangi mekanizmayla güvence altına alınmaktadır?
4. “Risk altında” olarak sınıflandırılan çocuklardan kaçının durumu, tespitin ardından düzenli olarak takip edilmiş, kaçının risk durumunun ortadan kalktığı raporlanmıştır?
5. Yoksulluk nedeniyle eğitimden kopan, MESEM’e yönlendirilen veya çalışmak zorunda bırakılan çocuklara koşulsuz destek sağlanmasına yönelik olarak, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında ortak bir eylem planı hazırlanmakta mıdır?
6. Çocuk yoksulluğuyla mücadelede Bakanlığınızın esas aldığı yaklaşım, hak temelli ve süreklilik arz eden evrensel bir sosyal politika mıdır; yoksa ağırlıklı olarak şartlı nakit transferlerine mi dayanmaktadır? Son üç yılda çocuğa yönelik şartlı yardımlar ile koşulsuz/evrensel nitelikteki desteklerin tutarı ve bütçe içindeki payı ayrı ayrı nedir?